Scris de Ninel Ganea
Vineri, 15 Ianuarie 2016 09:09

Cel care avea să fie Țarul Alexandru al III-lea (în poză, alături de soție și copii) s-a născut în 1845, în vremea domniei lui Nicolae I, și conform legilor care guvernau monarhia era a treia persoană în succesiunea dinastică, după tatăl, Alexandru al II-lea, și fratele, Nicolae, de care îl despărțeau 18 luni.

Deși abia trecuse vârsta de un an, Alexandru sau Sasha, după cum îl alintau părinții, trebuia să asculte cuminte rugăciunile zilnice învățate de Nicolae, care nici măcar nu împlinise trei ani.

La patru ani, la recomandarea bunicului, Sasha începe, alături de fratele său mai mare, educația militară, sub comanda unui general din armata rusă, desemnat special pentru această ocupație.

La cinci ani, trăiește cea mai mare parte a timpului sub comanda instructorilor militari, cu

excepția serilor și dimineților când mănâncă împreună cu cele trei doici engleze. Peste ani, când una dintre bone, Miss Kitty Strutton, va trece la cele veșnice, Țarul Alexandru al III va fi cel care va conduce procesiunea funebră.

La șase ani, odată ce s-a obișnuit cu gimastica și înotul, Sasha începe și lecțiile de dans, indispensabile unui viitor gentleman.
Instrucția fizică însă nu stânjenește practica spirituală, iar tânărul prinț merge la biserică în fiecare sâmbătă seara, duminică dimineața și la toate Sărbătorile Bisericii.
O zi obișnuită din copilăria lui Alexandru începea la șapte dimineața cu rugăciuni. Apoi, Sasha petrecea puțin timp cu tatăl său, mânca micul dejun, după care, se întâlnea cu bunicul Nicolae în parc. Urmau cursurile militare până la prânz, când se trecea la lecțiile de scris și citit, care durau până la ora două. Atunci, mânca prânzul. Odată terminat, Alexandru se plimba sau călărea un ponei, pâna la ora patru când intra din nou sub jurisdicția instructorului militar. La șapte seara se întâlnea cu mama sa și beau împreună ceai. Ziua se sfârșea cu binecuvântarea tatălui, iar la ora nouă copilul era deja în pat.

După mărturiile unei apropiate, deși strict, regimul oferea copilului, confortul dragostei familiale.
Departe de imaginea copilului model, Sasha se distingea prin pozne și indisciplină școlară. Când sărea calul, era pedepsit. Cea mai gravă penalizare consta în punerea sa la colț, vreme de câteva minute. Cea mai frecventă, anularea desertului sau a pâinii cu unt. La cinci ani, a suferit când fratele său mai mare a primit invitația de a lua masa alături de mama sa, datorită manierelor mai bune. Așa că a învățat să acorde importanța cuvenită detaliilor de etichetă.

La șapte ani, Alexandru intră într-o nouă fază a vieții sale. Este mutat din dormitorul copiilor în cel al fratelui său mai mare, pe care acesta îl împarte cu instructorul militar.
Educația culturală continuă, totuși, neabătută. Cum Alexandru stăpânește deja engleza, familia angajează un tutore francez care îi învață pe cei doi frați conversație, scris și citit.
Programa “școlară” se schimbă, iar un accent din ce în ce în mai mare îl au studiile religioase. Astfel, de trei ori pe săptămână, după băile în Marea Baltică, care durau până la opt jumătate dimineața, Alexandru studiază peste două ore cu un profesor de teologie.

La opt ani, cursurile lui Sasha includ Biblia, limba engleză, limba franceză, matematica, scrisul, desenul, muzica și exercițiile militare. Din cauza programului mai încărcat, tânărul prinț trebuie să se scoale la ora șase dimineața. Nici acum, Alexandru nu se distinge la învățătură, dar totuși găsește plăceri inavuabile în istoria Rusiei (N. Karamzin și S. Soloviov) sau în cărțile de călătorii.

Lecțiile nu cuprind însă doar latura formală. La moartea Țarului Nicolae, micul Alexandru este chemat alături de frații săi pentru a-și lua adio și a fi binecuvântat de bunicul murbund. Confruntat cu imaginea morții, Sasha nu își poate stăpâni emoțiile și începe să plângă. Este scos în antecamera unde, alături de restul familiei, copilul așteaptă tăcut și marcat de gânduri triste, adormirea împăratului.

Pe măsură ce avansează în vârstă, obligațiile sociale și educaționale se complică, în timp ce noi materii își fac locul în viața lui Alexandru. Germana și rusa sunt studiate asiduu, astfel că tânărul prinț citește poezii de Lermontov și Pușkin, iar discuțiile cu profesorul de germană sunt purtate doar în limba tutorelui. În total, copilul are alocate studiilor formale 45 de ore săptămânal, incluzând aici și pregătirea temelor. Singura perioadă, lăsată oarecum la discreția lui Alexandru și a fraților săi, survine duminică seara, de la ora șase la nouă, când se joacă împreună cu alți copii din anturajul familiei imperiale.

Pe lângă lecții și exerciții, Alexandru merge la teatru, la expozițiile din Ermitaj sau ascultă conferințe pe teme diverse. Latura socială este umplută de participarea obligatorie la balurile și evimentele sociale ale Curții. La vârsta de 13 ani, Sasha merge alături de familia sa într-un pelerinaj la mănăstirile importante din Rusia (Valaam, Solovetsky, etc.).

Educația tânărului cunoaște o perioadă de declin și dezinteres odată cu apariția unui tutore german, care îi obligă pe frați să nu vorbească rusește și îl îndepărtează pe unul din profesorii favoriți ai lui Alexandru, specializat în filologie rusă. Copilul plânge, dar decizia rămâne neschimbată. Mai târziu, când va ajunge țar, îi va trimite fostului său profesor o telegramă de felicitare, cu ocazia împlinirii a 60 de ani.

În fine, peste șapte ani, odată ajuns moștenitor legitim al tronului, Alexandru își intensifică studiile pentru a ajunge un împărat bun. Se ocupă cu profesori renumiți de literatură (Shakespeare, Dante), economie, istorie, drept șamd.

Tulburat de pasiuni sentimentale și dubii personale, se gândește la un moment dat să renunțe la tron, însă tatăl său îi răspunde supărat: “crezi că eu sunt în poziția mea pentru că vreau asta?”.